

Celem projektu jest identyfikacja i zbadanie granic państwa w wymiarach: kulturowym, społecznym, politycznym oraz pragmatycznym w czasie wzmożonych ryzyk bezpieczeństwa i kryzysu gospodarczego. Za studium przypadku służy tu zmiana obserwowana w zachodnio-ukraińskim regionie Zakarpacia (Obwód Zakarpacki) spowodowana ostatnimi politycznymi i militarnymi wydarzeniami w regionie Donbasu. "Zakarpaczczyki" od dawna wypracowywali różne strategie radzenia sobie z politykami granicznymi i regulacjami wizowymi oraz znajdowali sposoby na omijanie biurokratycznych i politycznych przeszkód na drodze do przekraczania granic oraz różnorodnego oswojenia ich sobie. Hipotezy i pytania badawcze ogniskują się wokół sposobu w jaki ukraiński kryzys zmienił dynamik trans-graniczną oraz aktywno migracyjną w zachodniej Ukrainie. Zebrane dotychczas dane wskazują na do wiadczane przez mieszkańców regionu wzmożoną presję na migrację oraz utrzymywanie i wykorzystywanie trans-granicznych kontaktów z Rumunią, Słowacją i Węgry. Co więcej, w związku z napiętymi stosunkami Ukrainy z jej wschodnim sąsiadem, Rosja straciła na popularności wśród osób emigrujących z regionu.

Cele projektu zostaną zrealizowane poprzez badania etnograficzne w zakarpackich miejscowościach: Beregovo (30 000 mieszkańców), Uhorod (120 000 mieszkańców) i Sołotwino (10 000 mieszkańców), w których prowadziłem badania w latach 2005/2006 oraz 2009 - 2011. Ramy badawczo-analityczne wpisują się w metodę poszerzonego przypadku (extended case method) rozwiniętą przez amerykańskiego socjologa, Micheala Burawoya. Plan zakłada dotarcie do trzech grup lokalnej ludności za pomocą ustrukturyzowanych i semi-ustrukturyzowanych wywiadów, obserwacji uczestniczących i nie-uczestniczących. Interesujemy nas grupami: a) osoby związane z wiadzeniami migracji, cyrkulacji trans-granicznej i innych form pogranicznej mobilności; b) byli i obecni pracownicy przemysłowego, górnictwa, przetwórstwa włókienniczego i przemysłu elektronicznego; c) lokalni i regionalni eksperci: przedstawiciele NGO i administracji, naukowcy, dziennikarze i inni liderzy opinii.

Projekt dotyczy tematyki lokalnych powiazań trans-granicznych i migracji zarobkowych w ich szerszych kontekstach politycznych i historycznych. Chociaż badanie osadzone jest w konkretnej lokalizacji geograficznej i konkretnych uwarunkowaniach politycznych, jego rezultaty wpisują się w szeroko rozumiane studia nad pograniczami oraz migracjami i mobilnością w socjologii oraz antropologii społecznej i kulturowej.